

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ,
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ”
(для спеціалістів, магістрів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2011

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Державна політика відіграє надзвичайно важливу роль у суспільному житті. Саме вона покликана своєчасно виявляти назрілі проблеми розвитку суспільства, аналізувати їх, установлювати причини виникнення, складності, суперечливість та знаходити шляхи вирішення цих проблем. У сфері державної політики приймаються відповідні державно-політичні рішення, розробляється відповідний інструментарій, створюється механізм їх реалізації.

Реформування суспільного життя України, становлення демократичної, правової, соціальної держави, багатопартійності та інших демократичних інститутів у процесі трансформації українського суспільства вимагають підготовки нового покоління аналітиків, консультантів, експертів, викладачів, організаторів для системи державного управління, партій, рухів, засобів масової інформації, центрів, фондів та інших структур, системного підвищення їхньої кваліфікації. Нині в Україні практично не вироблено кваліфікаційного аналізу державної політики та механізмів впровадження політики у зв'язку з відсутністю як методик, наукової та навчально-методичної літератури, так і спеціально підготовлених фахівців. Це складне й відповідальне завдання, від вирішення якого безпосередньо будуть залежати наші успіхи в усіх сферах життєдіяльності українського суспільства.

Отже, цим продиктована необхідність детального аналізу державної політики, особливо в умовах перехідного стану, в якому зараз перебуває Україна, а також потреба дослідження історичного й міжнародного досвіду її розробки та впровадження, вивчення відповідних науково-теоретичних надбань, що, насамперед, сприятиме з'ясуванню особливостей складної динаміки державної стратегії й тактики, допоможе зрозуміти основні закономірності й механізми її впровадження в Україні.

Державну політику можна розглядати з точки зору її всебічного аналізу, який репрезентується як прикладна дисципліна із застосуванням методик ситуативно аргументованих відповідей на суспільні запити та обговорення, творчий розвиток, критичний підхід і комунікативність інформації. Водночас аналіз державної політики — це професійна робота, послідовно-систематичний аналітичний процес та здатність кваліфіковано його здійснити, чого постійно потребує суспільний розвиток.

Процес розробки і впровадження державної політики є багатограним, тому, характеризуючи його, не можна застосовувати одна-

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування
УАІСНС МАУП *В. В. Омельчуком*

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 4 від 28.11.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Аналіз державної політики” (для спеціалістів, магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 52 с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Аналіз державної політики” містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, зміст самостійної роботи з дисципліни “Аналіз державної політики”, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2011
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011

кові критерії, оскільки кожна проблема потребує індивідуального вирішення. Для аналізу в політичних науках часто використовуються теоретичні класифікаційні підходи і моделі.

Самостійна робота студентів з аналізу державної політики є важливою складовою навчального процесу, яка сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися і проводити наукову роботу. Самостійна робота є основним засобом опанування навчального процесу студентами у вільний від занять час.

“Аналіз державної політики” є однією з дисциплін, яка сприяє підготовці фахівців у галузі державного управління, місцевого самоврядування та державної служби як теоретиків, так і практиків.

Метою самостійної роботи є сприяння глибокому засвоєнню студентами теоретичних знань з дисципліни “Аналіз державної політики”, ознайомлення їх з основними поняттями дисципліни, поглиблене вивчення наукових засад та практичних механізмів особливостей становлення системи державного управління, місцевого самоврядування, а також державної політики і державної служби в новітній історії України і на загальнонаціональному, і регіональному рівнях, шляхів їхньої оптимізації. Також методичні матеріали передбачають опанування в повному обсязі навчальної програми та формування самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та наукових робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Аналіз державної політики” становить приблизно 80 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни “Аналіз державної політики” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача. У пропозованих методичних рекомендаціях розглядаються форми самостійної роботи студентів, порядок організації та контролю самостійної роботи. Подаються основні питання з курсу дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також тестові завдання.

У ході вивчення цієї дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об'єктом, метою, завданнями та функціями дисципліни, розглядають особливості розвитку аналізу державної політики в системі державного управління та місцевого самоврядування, методику та основні методи викладання у згаданих сферах діяльності. Поглиблене вивчення студентами аналізу державної політики дасть змогу **знати**:

- сутність та наукові парадигми аналізу державної політики;
- літературно-джерельну базу аналізу державної політики;
- науково-методологічні основи аналізу державної політики, включаючи теоретичні підходи та організаційні засади цієї сфери діяльності;
- становлення та розвиток аналізу державної політики;
- специфіку дефініційного визначення державної політики;
- вітчизняні та зарубіжні школи з вивчення державної політики, порівняльну характеристику їхньої діяльності;
- основні методи державної політики, а також особливості застосування системного аналізу в системі державного управління і місцевого самоврядування;
- змістові та структурно-функціональні особливості державного управління і місцевого самоврядування; взаємозв'язок державної політики та соціально-економічного розвитку країни, суспільства;
- корелятивні відносини та типологію в аналізі державної політики;
- модельний аналіз державної політики, роль інформаційних технологій в аналізі державної політики;
- моделі осягнення державно-політичних процесів (елітна, раціональна, інкрементальна (нарощувальна) моделі);
- умови та динаміку аналізу державної політики, включаючи державно-політичне рішення, аналіз процесу та технологія прийняття державно-політичних рішень, аналітичні ролі та вимоги щодо вироблення і видання порад-рекомендацій, параметри, критерії та процедури вибору політики;
- основні етапи державної політики;
- визначення проблеми у сфері державної політики;
- формулювання основних напрямів вирішення проблем та втілення в життя поставлених завдань і прийнятих рішень у системі державного управління та місцевого самоврядування;

- практичні механізми здійснення аналізу державної політики, включаючи розробку й аналіз державної політики, вибір знарядь політики; соціально-економічне та політичне оцінювання державної політики і напрями поглиблення демократичних чинників аналізу та впровадження державної політики.

Отже, методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Аналіз державної політики” спрямовані на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ предмета, а також застосування ними здобутих знань, вмій і навичок на практиці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семинарські (практичні) заняття	Самостійна робота студентів
1	2	3	4	5
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади аналізу державної політики			
1	Теоретичні та оцінювальні підходи аналізу державної політики	2		7
2	Наукова парадигма аналізу політики в контексті політичної думки. Літературно-джерельна база дослідження державної політики	2		7
3	Науково-методологічні та організаційно-правові основи формування й функціонування аналізу політики. Специфіка дефініційного визначення державної політики	2		7

1	2	3	4	5
	Змістовий модуль II. Змістові та структурно-функціональні особливості державної політики. Умови та динаміка державно-політичних процесів			
4	Конструктивність взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства. Корелятивні відносини держави і суспільної сфери		2	7
5	Аналіз стратегії державної політики. Науково-прогностичні цілі державної політики	2		7
6	Типологія державної політики та модельний аналіз державних процесів			9
	Змістовий модуль III. Умови та динаміка державно-політичних процесів			
7	Державно-політичне рішення та його роль у вирішенні суспільних проблем		2	7
8	Аналіз процесу та технологія прийняття державно-політичних рішень. Аналітичні ролі та вимоги щодо вироблення і надання порад-рекомендацій	2		7
9	Параметри, критерії та процедури вибору політики	2		7
	Змістовий модуль IV. Практичні механізми здійснення аналізу державною політики			
10	Розробка та аналіз державної політики. Втілення державної політики: стратегічні підходи до планування політики	2		7

1	2	3	4	5
11	Формулювання проблеми та аналіз політики. Вибір знарядь політики			9
12	Соціально-економічне і політичне оцінювання державної політики. Напрями поглиблення демократичних чинників аналізу і впровадження державної політики		2	7
Разом годин: 108		14	6	88

**ЗМІСТ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ”**

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади аналізу державної політики

Тема 1. Теоретичні та оцінювальні підходи аналізу державної політики

1. Сутність аналізу державної політики.
2. Об'єкт та предмет дисципліни.
3. Мета та завдання аналізу державної політики.
4. Функції аналізу державної політики.
5. Аналіз політики та наука.
6. Основні теоретичні підходи до аналізу державної політики.
7. Оцінювання: загальна модель.
8. Методи оцінювання державної політики.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність поняття “аналіз державної політики”.
2. У чому полягає предмет дисципліни?
3. Висвітліть мету та завдання аналізу державної політики.
4. Покажіть основні функції дисципліни.
5. Які ви знаєте теоретичні підходи до аналізу державної політики?
6. Що таке структурна визначеність?

7. Накресліть загальну модель оцінювання державної політики.
8. Які існують раціональні та інші методи оцінювання державної політики?

Теми рефератів

1. Теоретико-методологічні засади аналізу державної політики.
2. Теоретичні підходи до аналізу державної політики.
3. Оцінювальні підходи до аналізу державної політики.
4. Раціональні методи оцінювання державної політики.
5. Зарубіжний досвід теоретичних та оцінювальних підходів до аналізу державної політики.

Тестові завдання

I. Теоретичні підходи до аналізу державної політики включають:

- а) структурну визначеність;
- б) раціонального учасника;
- в) значеннєві системи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Об'єктом вивчення дисципліни “Аналіз державної політики” є:

- а) діяльність органів державної влади та управління;
- б) державна політика;
- в) діяльність органів місцевого самоврядування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Предметом вивчення дисципліни “Аналіз державної політики” є:

- а) діяльність органів державної влади та управління;
- б) державна політика;

- в) діяльність органів місцевого самоврядування;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. До раціональних методів оцінювання державної політики належать:

- а) планування та оцінювання потреб;
- б) оцінювання процесу;
- в) структурна визначеність;
- г) впливи;
- д) ефективність.

V. Складовими елементами політичного процесу є:

- а) детермінанти політики;
- б) зміст політики;
- в) вплив політики;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Знайдіть неправильну відповідь. До детермінантів політики належать:

- а) визначення проблеми;
- б) економіка;
- в) культура;
- г) громадська думка;
- д) політичні партії;
- е) засоби масової інформації;
- є) державна бюрократія;
- ж) зацікавлені групи.

VII. Знайдіть неправильну відповідь. Оцінювання як сукупність методів вибору спирається на раціональну модель ухвалення рішень, придатну до будь-якої проблеми. Основними елементами цієї моделі є:

- а) цілі;

- б) механізми;
- в) альтернативи;
- г) впливи;
- д) критерії;
- е) моделі.

Література: основна [1; 5; 7; 9; 15; 16];
додаткова [23; 35; 38]

Тема 2. Наукова парадигма аналізу політики в контексті політичної думки. Літературно-джерельна база дослідження державної політики

1. Сутність наукової парадигми аналізу державної політики.
2. Історіографічний доробок російських (українських) і радянських вчених.
3. Становлення аналізу державної політики як окремої сфери дослідження.
4. Сутність джерельної бази з аналізу державної політики.
5. Види джерел з аналізу державної політики.
6. Вітчизняні джерела з аналізу державної політики.
7. Зарубіжні джерела з аналізу державної політики.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність наукової парадигми аналізу державної політики.
2. Висвітліть особливості становлення і розвитку аналізу державної політики як окремої сфери дослідження.
3. Розкрийте сутність джерельної бази дослідження.
4. Які ви знаєте основні праці з аналізу державної політики?
5. Назвіть вітчизняні праці з аналізу державної політики.
6. Які ви знаєте російські праці з аналізу державної політики?
7. У чому полягає значення консультування як елементу аналізу державної політики?
8. Яким чином можна оцінити результативність та ефективність аналізу державної політики?
9. Назвіть основні механізми аналізу державної політики.
10. У чому полягає роль інформаційних технологій в аналізі державної політики?
11. Що таке системний аналіз?
12. Розкрийте роль та значення системного аналізу в оцінці державної політики.

Теми рефератів

1. Наукова парадигма аналізу політики в контексті політичної думки.
2. Літературно-джерельна база дослідження аналізу державної політики.
3. Вітчизняні джерела дослідження аналізу державної політики.
4. Висвітлення аналізу державної політики в європейських джерелах.
5. Аналіз державної політики в американських джерелах.

Тестові завдання

I. Провідна ідея теорії М. Вебера полягає в тому, що політика є головним видом людської діяльності, являючи собою, з одного боку, феномен апарату легітимного домінування, а з іншого — специфічну професійну діяльність, що пронизує все суспільне життя. Суспільство і люди діляться залежно від свого становища в цьому загальносоціальному підприємстві на:

- а) політиків з випадку;
- б) політиків за сумісництвом;
- в) професійних політиків;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Знайдіть неправильну відповідь. Системна концепція Т. Парсонса розглядає суспільство як глобальну систему, елементи якої мають специфічні функції і статуси. Така система складається з наступних підсистем, кожна з яких виконує певну функцію:

- а) економіка — адаптація до зовнішнього середовища;
- б) політика — досягнення поставленої мети;
- в) право — інтеграція;
- г) культура — латентне підтримання стереотипів;
- д) суспільство — система державного управління.

III. Проблеми співвідношення ринку і держави завжди перебували в центрі уваги дослідників. Помилки державної політики, допущені в різних сферах суспільного життя, применшували значення методу розв’язання проблем засобом державно-політичних рішень. Особливо розкритикованими були:

- а) державно-мотиваційні інтереси бюрократії та професіоналів державного управління;
- б) відносини між державою (загальним) і ринком (приватним);
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

IV. У працях В. Дана з аналізу державної політики поєднані такі підходи:

- а) синтез критичних поглядів щодо аналізу державної політики;
- б) власне аналіз державної політики;
- в) поєднання виключно академічних підходів аналізу системи державного управління з практичною діяльністю;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. В. Бакуменко у дослідженні “Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики” розглядає:

- а) теоретичні та методологічні підходи до формування державно-управлінських рішень як одного з основних напрямів діяльності у сфері державного управління;
- б) загальний стан теорії та методології формування державно-управлінських рішень;
- в) аналіз державної політики;
- г) перспективні напрями досліджень у сфері державного управління та місцевого самоврядування;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Підсумовуючи характеристику літературно-джерельної бази з аналізу державної політики, можна зазначити, що:

- а) науково-методологічне підґрунтя державної політики вже фактично створене і на часі практична розбудова аналізу державної політики;
- б) відсутнє комплексне дослідження з аналізу державної політики;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VII. Аналізуючи взаємодію державної політики й державного управління, можна виокремити в структурі механізмів сучасної державної політики такі елементи:

- а) формування легітимного суб'єкта та інституціональної ієрархії державної політики;
- б) розробка стратегічного курсу і прийняття державних рішень;
- в) адміністративні та інші засоби реалізації управлінських рішень;
- г) державний контроль та арбітраж, забезпечення самокоригування політичного режиму і зворотного зв'язку з об'єктами державного керівництва;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [1; 5; 7; 9; 12; 17; 18];
додаткова [23; 38]

Тема 3. Науково-методологічні та організаційно-правові основи формування й функціонування аналізу політики. Специфіка дефініційного визначення державної політики

1. Сутність науково-методологічних основ аналізу політики.
2. Метод наукового дослідження в системі державної політики.
3. Особливості дослідження державної політики.
4. Теоретичні підходи до аналізу державної політики.

5. Організаційно-правові засади формування й функціонування аналізу політики.
6. Сутність та характерні риси дефініційного визначення державної політики.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність науково-методологічних основ аналізу державної політики.
2. У чому полягає науково-методологічне наповнення змісту аналізу державної політики в Україні?
3. Назвіть основні методи наукового дослідження державної політики.
4. Що таке політичний аналіз в системі державного управління?
5. Розкрийте сутність поняття "політика".
6. З яких причин є важливим дослідження державної політики?
7. Яким чином трактується поняття влади?
8. Визначте джерельно-матеріальну базу аналізу державної політики.
9. Виділіть теоретичні підходи до аналізу державної політики.
10. У чому полягає європейський підхід до аналізу державної політики?
11. На чому ґрунтується марксистський підхід аналізу державної політики?
12. У чому полягає специфіка дефініційного визначення аналізу державної політики?

Теми рефератів

1. Науково-методологічні основи формування й функціонування аналізу державної політики.
2. Організаційно-правові основи формування й функціонування аналізу державної політики.
3. Специфіка дефініційного визначення державної політики.
4. Зарубіжний досвід науково-методологічних та організаційно-правових основ аналізу державної політики.
5. Вітчизняний та зарубіжний досвід науково-методологічних та організаційно-правових основ аналізу державної політики: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Враховуючи, що державна політика — це “набір цінностей, цілей та знарядь, пов’язаних з визначенням суспільних проблем, що вимагають уваги”, виділяють такі важливі аспекти науково-методологічного наповнення змісту поняття аналізу державної політики в Україні:

- а) визначення та аналіз основних теоретико-методологічних підходів до аналізу державної політики як системного явища суспільно-політичних процесів;
- б) систематизація теорії й розробка методології аналізу державної політики;
- в) змістове наповнення поняття відповідним теоретико-методологічним змістом;
- г) аналіз державної політики як багатовекторної системи, що відображає динамічну єдність і взаємодію основних сфер суспільного життя;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Аналіз державної політики є надзвичайно важливим, бо:

- а) дослідження політики — це аналіз розвитку, управління (адміністрування), впровадження й оцінювання політичних ініціатив, рішень та дій;
- б) дослідження політики — це процес ґрунтовного навчання або вдосконалення на основі врахування й вивчення помилок та недоліків;
- в) кроки суспільних змін є швидшими й ефективно досконалішими, якщо знання ґрунтується на законах економіки й політики, глобалізації та професійності;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Оксфордський тлумачний словник пропонує таке дефініційне визначення політики:

- а) політична проникливість, кмітливість;
- б) уміння керувати державою;
- в) обережна поведінка;
- г) мистецтво;
- д) курс дій, затверджений урядом чи політичною партією;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

IV. Джерельно-матеріальна база аналізу державної політики складається з:

- а) документів;
- б) фінансового обрахування;
- в) наукових та оцінювальних знань;
- г) людських знань;
- д) дослідження комунікативної політики;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

V. Знайдіть неправильну відповідь. До наукових та оцінювальних знань аналізу державної політики належать:

- а) знання, вміння і навички спеціалістів цієї сфери;
- б) експериментальні проекти / рішення;
- в) усвідомлення вигід і витрат;
- г) порівняльні матеріали з прикладами;
- д) вплив техніки аналізу.

VI. Політичним аналізом є:

- а) свідомий, цілеспрямований процес дослідження політичної обстановки з метою вироблення рекомендацій для вдосконалення діяльності політичної системи суспільства загалом і політичних інститутів, зокрема;
- б) форма функціонування політичної системи суспільства, яка еволюціонує в просторі і часі;

- в) проведення відповідної роботи з метою формування в суспільстві певного світогляду;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. Знайдіть неправильну відповідь. До фінансового обрахування належать:

- а) фінансові дані;
- б) складання державного та місцевого бюджетів;
- в) аудит;
- г) макроекономічна та мікроекономічна статистика щодо аналізу державної політики;
- д) порівняння фінансової статистики для інших подібних програм.

Література: основна [2; 5; 7; 12; 18];
додаткова [24; 27; 38]

Змістовий модуль II. Змістові та структурно-функціональні особливості державної політики. Умови та динаміка державно-політичних процесів

Тема 4. Конструктивність взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства. Корелятивні відносини держави і суспільної сфери

1. Сутність конструктивного взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства.
2. Взаємозалежність соціально-економічних, політичних, культурних та інших суспільних детермінант і державної політики.
3. Дослідження діяльності держави в умовах сучасного розвитку суспільства.
4. Дослідження взаємозалежності суспільних умов і системи державного управління.
5. Сутність корелятивних відносин.
6. Особливості корелятивних відносин в аналізі державної політики.

7. Втручання держави в різні сфери життя суспільства.
8. Аналіз функцій держави в економічній сфері.

Питання для самоконтролю

1. Що таке конструктивний взаємозв'язок?
2. Яким чином можна застосувати конструктивність взаємозв'язку в аналізі державної політики?
3. Висвітліть зв'язок державної політики та соціально-економічного розвитку суспільства.
4. Накресліть схему навколишнього середовища (оточення).
5. Охарактеризуйте особливості аналізу соціально-економічних умов як суб'єкта та об'єкта впливу політики.
6. Як здійснюється оцінювання результатів політики?
7. Що таке корелятивні відносини?
8. Яким чином здійснюються корелятивні відносини в державній політиці?
9. Побудуйте ефективну суспільну систему.
10. На чому ґрунтується теорія суспільного вибору?
11. Визначте основні цілі аналізу державної політики.
12. Що належить до сфери впливу державної політики?

Теми рефератів

1. Структурно-функціональні особливості державної політики.
2. Змістові особливості державної політики.
3. Умови та динаміка державно-політичних процесів.
4. Конструктивність взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства.
5. Корелятивні відносини держави й суспільної сфери.

Тестові завдання

I. Предметом організаційної сфери державної політики є:

- а) органи державної влади та управління;
- б) організаційне середовище;
- в) державна політика;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Схема дослідження політичної сфери державної політики

включає:

- а) політичну теорію та політичні структури;
- б) організаційну поведінку та адміністративне прийняття рішень;
- в) об'єктивний та суб'єктивний аналіз;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Максимально допустимі межі втручання держави в економіку повинні охоплювати такі сфери:

- а) перерозподіл доходів;
- б) сферу зайнятості;
- в) монополізм та інфляцію;
- г) розвиток фундаментальних наукових досліджень та пов'язаних з ними значних інвестицій з довгими термінами окупності, високим ступенем ризику і невизначеністю щодо прибутку;
- д) реалізація національних інтересів у світовій економіці;
- е) правильні відповіді "а" і "б";
- є) правильні відповіді "в" — "д";
- ж) усі відповіді правильні.

IV. Навколишнє середовище (оточення) містить такі елементи суспільної системи:

- а) соціальний;
- б) економічний;
- в) біологічне середовище;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

V. Про ринкові невдачі та економічне обґрунтування державного втручання в суспільне життя досить детально йдеться в численних дослідженнях, передовсім про неспроможність ринку як ситуації, коли неврегульований ринок не може спрацювати ефективно. Сюди традиційно належать:

- а) суспільні блага;

- б) зовнішні ефекти;
- в) природні монополії;
- г) інформаційна асиметрія;
- д) існування неповної (недосконалої) конкуренції;
- е) неспроможності ринку з огляду на соціальні, моральні й політичні чинники;
- є) правильні відповіді "а" і "б";
- ж) правильні відповіді "в" і "г";
- з) правильні відповіді "д" і "е";
- и) усі відповіді правильні.

VI. До основних принципів державної культурної політики належать:

- а) визнання культури як одного з головних чинників самобутності української нації та національних меншин;
- б) утвердження гуманістичних ідей, високих моральних засад у суспільному житті, орієнтація як на загальнонаціональні, так і на загальнолюдські цінності, визнання їх пріоритетності над політичними та класовими інтересами;
- в) збереження і примноження культурних здобутків;
- г) гарантування свободи творчої діяльності, невтручання у творчий процес держави, політичних партій та інших громадських об'єднань;
- д) рівність прав і можливостей громадян незалежно від соціального стану та національної належності у створенні, використанні та поширенні культурних цінностей;
- е) доступність культурних цінностей, усіх видів культурних послуг та культурної діяльності для кожного громадянина;
- є) правильні відповіді "а" і "б";
- ж) правильні відповіді "в" і "г";
- з) правильні відповіді "д" і "е";
- и) усі відповіді правильні.

VII. Визначаючи необхідність державно-політичного регулювання економічної сфери, необхідно назвати такі обмеження:

- а) демонстрація певного способу втручання в ринок для задоволення потреб усіх індивідумів без заподіяння шкоди жодному;

- б) демонстрація спроб зарадити ринковим невдачам, коли політичні процеси й бюрократичні структури демократичного суспільства не втручаються у пропонуване вдосконалення;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література: основна [2; 6; 8; 9; 11; 14; 18];
додаткова [34; 36; 39]

Тема 5. Аналіз стратегії державної політики. Науково-прогностичні цілі державної політики

1. Сутність стратегії в державній політиці.
2. Роль концепції в розробці стратегії державної політики.
3. Аналіз стратегії планування в системі державного управління та місцевого самоврядування.
4. Стратегічне планування та стратегічний менеджмент.
5. Аналіз політичних стратегій у системі державного управління.
6. Сутність науково-прогностичних цілей державної політики.
7. Ціноутворення як процес кристалізації цілей в аналізі державної політики.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність стратегії державної політики.
2. У чому полягають особливості дослідження стратегії в державній політиці?
3. Що таке стратегічне планування?
4. Яким чином здійснюється стратегічне планування в державній політиці?
5. Назвіть основні складові концепції.
6. Що таке стратегічний вибір?
7. Чим відрізняються стратегічні інтереси від стратегічного вибору?
8. Які методи застосовуються при викладанні стратегічного планування в державній політиці?
9. Яким чином здійснюється прогнозування політичних процесів в органах державної влади та управління?
10. Проаналізуйте особливості державної стратегії України.
11. Що таке цілеутворення?
12. Охарактеризуйте концепцію цільової функції?

Теми рефератів

1. Аналіз стратегії державної політики.
2. Науково-прогностичні цілі державної політики.
3. Дослідження стратегії в державній політиці.
4. Довготермінове глобальне прогнозування.
5. Державна стратегія України.

Тестові завдання

I. До основних принципів дослідження прогнозування державної політики належать такі принципи:

- а) видимість цілі (з прогнозуванням слід ознайомлювати всіх службовців організації);
- б) реалістичність виконання планів (прогнозування повинне містити всі аспекти життєдіяльності організації);
- в) відображення зміни в зовнішньому середовищі (жодна організація не може довго існувати без змін, якщо змінюється середовище);
- г) слова і діла (прогнозування необхідно здійснювати шляхом керівництва);
- д) відображення майбутнього втручання зацікавлених груп (“бажане майбутнє” можуть задовольнити виключно спільні організації);
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

II. Підготовка прогнозу створює основу для розробки прогнозу державного регулювання економіки, що включає такі етапи:

- а) формування цільової функції; за допомогою механізму прийняття державно-політичних рішень визначаються черговість цілей та їхні бажані величини;
- б) формування пакету варіантів економічної політики для забезпечення досягнення цілей програми;
- в) оцінка результатів ресурсного забезпечення всіх проектів (складання бюджетів, визначення системи управління й контролю над виконанням програми);
- г) формулювання критеріїв для оптимізації вибору одного з варіантів програми;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;

- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Відповідно до призначення, структура концепції стратегічного планування в державній політиці складається з наступних блоків:

- а) цільовий;
- б) прогнозно-аналітичний;
- в) блок — урахування зовнішніх факторів;
- г) концептуальний;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Після прийняття рішень про розробку стратегічного плану передусім необхідно:

- а) з’ясувати відповідність проблеми, що пропонується розв’язати, до мети, завдань та стратегії держави;
- б) встановити стратегічні цілі політики;
- в) визначити користь та тих, хто її отримуватиме;
- г) описати, які потреби суспільства буде задовольняти пропонована стратегія;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Знайдіть неправильну відповідь. Серед загальних методів дослідження непередбачуваності можна назвати:

- а) кореляційний аналіз;
- б) регресивний аналіз;
- в) депресивний аналіз;
- г) факторний аналіз;
- д) латентно-структурний аналіз;
- е) стратегічний аналіз;
- є) кластерний аналіз.

VI. У цілому емпіричний зміст будь-якої державної політики можна звести до таких елементів:

- а) визначення проблеми;
- б) завдання (цілі);
- в) інструменти (знаряддя: методи, ресурси);
- г) правильні відповіді “а” і “в”;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VII. Цілеутворення як процес кристалізації цілей в аналізі державної політики має свої закономірності:

- а) залежність уявлення про цілі та способи їх структуризації від стадії ознайомлення з процесом;
- б) зв’язок цілі з внутрішніми та зовнішніми чинниками;
- в) можливість зведення завдання формулювання головної цілі до завдання структуризації цілі;
- г) виявлення в структурі цілей закономірності цілісності;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. Знайдіть неправильну відповідь. Цілі — результат, кінцева мета, якої державні органи прагнуть досягти (політика охоплює стратегію і засоби такого досягнення). Загалом можна виокремити:

- а) стратегічні обрахункові цілі;
- б) внутрішні та зовнішні цілі;
- в) горизонтальні цілі;
- г) вертикальні цілі;
- д) діяльність, ефективність програмної мети;
- е) зворотний цільовий зв’язок.

Література: основна [1; 4; 5; 8; 18];
додаткова [24; 29]

Тема 6. Типологія державної політики та модельний аналіз державно-політичних процесів

1. Сутність типології державної політики.
2. Дослідження типів державної політики.
3. Інформаційно-аналітичні процеси в аналізі державної політики.
4. Модельний аналіз державно-політичних процесів.
5. Моделі досягнення державно-політичних процесів.
6. Раціональна модель досягнення державно-політичних рішень.
7. Інкрементальна (нарощувальна) модель.
8. Елітна модель досягнення державно-політичних рішень.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність типології державної політики.
2. У чому полягає сутність саморегулятивної політики?
3. Охарактеризуйте модельний аналіз державно-політичних процесів.
4. Покажіть основні моделі державно-політичних процесів.
5. Що таке процедурна політика?
6. Які ви знаєте інформаційно-аналітичні технології?
7. Які ви знаєте інформаційно-прогнозні технології?
8. Що є завданням політичної системи?
9. Розкрийте сутність моделі державної політики.
10. Охарактеризуйте інституційну модель державно-політичних рішень.

Теми рефератів

1. Типологія державної політики.
2. Модельний аналіз державно-політичних процесів.
3. Основні моделі державно-політичних процесів.
4. Інформаційно-аналітичні технології в аналізі державної політики.
5. Інформаційно-аналітичні технології в аналізі державної політики в країнах Європи.

Тестові завдання

I. Серед політологів поширена типологія державної політики за такими критеріями:

- а) сфери застосування: трудові відносини, суспільний добробут, громадянські права, зовнішня політика тощо;

- б) інститутів: політика законодавчих і судових органів, міністерська політика тощо;
в) часу: довоєнна або післявоєнна політика, політика часів незалежності тощо;
г) правильні відповіді “а” і “б”;
д) правильні відповіді “б” і “в”;
е) правильні відповіді “а” і “в”;
є) усі відповіді правильні;
ж) правильних відповідей немає.

II. До основних типів державної політики належать:

- а) субстантивна політика;
б) процедурна політика;
в) регуляторна політика;
г) протекціоністське регулювання;
д) саморегулятивна політика;
е) перерозподільча політика;
є) матеріальна політика;
ж) символічна політика;
з) правильні відповіді “а” і “б”;
и) правильні відповіді “в” і “г”;
і) правильні відповіді “д” і “е”;
ї) правильні відповіді “є” і “ж”;
к) усі відповіді правильні;
л) правильних відповідей немає.

III. Знайдіть неправильну відповідь. Досконалішою і довершеною є типологія за критерієм масштабу та цілей політики:

- а) субстантивна;
б) процедурна;
в) розподільча;
г) аналітична;
д) регулятивна;
е) саморегулятивна;
є) перерозподільча;
ж) матеріальна;
з) символічна;
и) із вмістом колективних чи приватних благ.

IV. Інформаційно-аналітичними технологіями дослідження державної політики є:

- а) сукупність методів збирання та опрацювання інформації про дослідні процеси, специфічні прийоми діагностики, аналізу й синтезу, а також оцінки наслідків прийняття різноманітних варіантів державно-політичних рішень;
- б) детерміновані моделі, репрезентовані у формі рівнянь і нерівностей, що описують поведінку дослідної системи;
- в) моделі оптимізації, які містять вислів, що необхідно збільшити чи зменшити за визначених обмежень;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. До регулятивної типології належать:

- а) політика конкурентного регулювання;
- б) політика регіонального розвитку;
- в) політика протекціоністського регулювання;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Завданням політичної системи, згідно з груповою моделлю, є:

- а) встановлення правил гри в боротьбі груп;
- б) влаштування компромісів у балансуванні інтересів;
- в) узаконення компромісів у формі державної політики;
- г) нав'язування цих компромісів;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. Протилежністю функціональній моделі в державній політиці є теорія конфліктів (за Марксом), яка розглядає конфлікт основою суспільного розвитку, рушійною силою державної політики. Конфлікт загострюється за таких умов:

- а) вся влада зосереджена в руках однієї групи, а решта не має впливу на прийняття державно-політичних рішень;
- б) позбавлені влади і впливу на рішення не мають навіть гіпотетичної можливості здобути її;
- в) можливість створювати групи для дискутування суспільних проблем;
- г) правильні відповіді “а” і “в”;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [2; 3; 9; 14; 18];
додаткова [26; 30; 33]

Змістовий модуль III. Умови та динаміка державно-політичних процесів

Тема 7. Державно-політичне рішення та його роль у вирішенні суспільних проблем

1. Сутність державно-політичного рішення.
2. Роль державно-політичного рішення у розв'язанні державних проблем.
3. Системний аналіз прийняття державних рішень та його принципи.
4. Державно-політичне рішення як напрям державної політики.
5. Основні ознаки державно-політичних рішень.

Питання для самоконтролю

1. Що таке державно-політичне рішення?
2. Як приймають державно-політичні рішення в Україні?
3. Коли застосовується системний аналіз у державній політиці?
4. Назвіть основні принципи системного аналізу державно-політичних рішень.
5. Яким чином здійснюється дослідження державно-політичних рішень як основи державної політики?
6. Назвіть головні ознаки державно-політичних рішень.
7. Що таке діяльний підхід у державно-політичному рішенні?
8. Які ви знаєте рівні інтеграції інтересів у державній політиці?

Теми рефератів

1. Умови державно-політичних процесів в Україні.
2. Умови й динаміка державно-політичних процесів за кордоном.
3. Динаміка державно-політичних процесів в Україні.
4. Сутність та головні ознаки державно-політичного рішення.
5. Роль державно-політичного рішення у розв'язанні суспільних проблем.

Тестові завдання

I. Системний аналіз прийняття державних рішень характеризується такими принципами:

- а) врахування зовнішнього середовища як рівнозначної сторони розгляду;
- б) розгортання мети від моменту висунення до кінцевого результату, до якого призводить її реалізація;
- в) ієрархічний (багаторівневий спосіб) висунення мети (цілі), аналіз взаємозв'язків між цілями на всіх рівнях управління;
- г) чітке структурування управлінської ситуації за ступенем наявності в ній невизначеності;
- д) прийняття рішення як результат вибору, у зв'язку з чим виявляється якомога більша кількість альтернативних варіантів управлінських гіпотез;
- е) багатокритеріальний підхід до оцінки того варіанта, який може бути визнаний найкращим, тобто оптимальним;
- є) правильні відповіді "а" і "б";
- ж) правильні відповіді "в" і "г";
- з) правильні відповіді "д" і "е";
- и) усі відповіді правильні.

II. Дослідження державно-політичних рішень як основи державної політики потребує ретельного аналізу наукових досягнень у цій сфері, серед яких вирізняються:

- а) концепції, теорії, ідеї, що безпосередньо впливають на їх розробку та прийняття;
- б) закономірності, чинники вибору й принципи здійснення політичних процесів і прийняття рішень;
- в) узагальнені підходи й методи прийняття рішень;

- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

III. Основними ознаками державно-політичних рішень є:

- а) цілеспрямованість на вирішення проблем державного значення й рівня;
- б) прийняття державно-політичних рішень державними інституціями;
- в) оформлення державно-політичних рішень у вигляді нормативно-цілевих документів та організаційно-розпорядчих рішень;
- г) належність до державно-політичних відносин (як складники);
- д) формування на основі суспільно-політичних впливів — відповідь на проблему;
- е) обов'язковість для виконання;
- є) першочерговість забезпечення ресурсами;
- ж) оцінювання результативності й ефективності;
- з) правильні відповіді "а" і "б";
- и) правильні відповіді "в" і "г";
- і) правильні відповіді "д" і "е";
- ї) правильні відповіді "є" і "ж";
- к) усі відповіді правильні.

IV. Серед значної кількості типологій рішень Т. Климентович поділяє рішення за такими ознаками:

- а) коло суб'єктів, що беруть участь у виборі напряму дії політики;
- б) рівень інтеграції сфери соціальних інтересів об'єкта, керівництва чи адресата рішення;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

V. Знайдіть неправильну відповідь. Центральний рівень інтеграції інтересів включає:

- а) вибори до центральних органів; референдуми, плебісцити;
- б) вибори до місцевих органів; сходи громадян, місцеві референдуми, громадські слухання;
- в) постанови, закони й рішення парламенту;
- г) програми й плани соціально-економічного розвитку;

д) рішення вищих органів, політичних партій, громадських об'єднань.

VI. Знайдіть неправильну відповідь. Локально-регіональний рівень інтеграції інтересів включає:

- а) вибори до місцевих органів; сходи громадян, місцеві референдуми, громадські слухання;
- б) місцеві програми та плани соціально-економічного розвитку;
- в) рішення вищих органів, політичних партій, громадських об'єднань;
- г) рішення стосовно місцевого бюджету;
- д) проблемні рішення місцевих органів політичних партій, громадських об'єднань.

Література: основна [3; 4; 8; 10; 18];
додаткова [19; 22; 31–33]

Тема 8. Аналіз процесу та технологія прийняття державно-політичних рішень. Аналітичні ролі та вимоги щодо вироблення і надання порад-рекомендацій

- 1. Розкрийте сутність аналізу процесу прийняття державно-політичних рішень.
- 2. Назвіть основні етапи аналізу процесу прийняття державно-політичних рішень.
- 3. Усвідомлення (формулювання проблеми).
- 4. Формулювання напряму державної політики.
- 5. Стратегія державної політики.
- 6. Процес набуття законного статусу.
- 7. Механізм впровадження політики в життя.
- 8. Оцінювання результатів політики.
- 9. Концептуальні засади реалізації урядової політики.

Питання для самоконтролю

- 1. Розкрийте сутність аналізу процесу прийняття управлінських рішень.
- 2. У чому полягає динаміка аналізу процесу й технології прийняття державно-управлінських рішень?

- 3. Яким чином можна сформулювати проблему?
- 4. Що таке аналіз проблеми?
- 5. Розкрийте механізми створення проблемної ситуації в аналізі державної політики.
- 6. Виділіть основні стадії визначення проблеми.
- 7. Яким чином можна визначити проблему у сфері державної політики?
- 8. У чому полягає тендерний аспект в аналізі державної політики?
- 9. Яким чином здійснюється дотримання прав меншин в аналізі політики?
- 10. Висвітліть процес і технологію прийняття управлінських рішень.
- 11. У чому полягають ціннісні орієнтації та етичні норми впровадження державної політики?
- 12. Виділіть соціолого-психологічні аспекти роботи аналітика-експерта.
- 13. Що таке аналітична чутливість?
- 14. Висвітліть процес надання порад-рекомендацій.

Теми рефератів

- 1. Аналіз прийняття державно-політичних рішень.
- 2. Технологія прийняття державно-політичних рішень.
- 3. Аналітичні ролі та вимоги щодо вироблення і надання порад-рекомендацій.
- 4. Динаміка аналізу державної політики.
- 5. Основні етапи аналізу державної політики.

Тестові завдання

I. Передпроблемою є:

- а) незадовільний стан, умови поза увагою громадськості, відома лише спеціалістам нікчемність;
- б) раптове відкриття — ентузіазм вирішення, ейфорія, запальність;
- в) усвідомлення вартості — фінансова, соціальна вартість досягнення прогресу у вирішенні проблеми;
- г) поступове згасання інтересу — втрата громадського інтересу до проблеми через складність і вартість;
- д) малоцікава діяльність інституцій, мало уваги громадськості, відповідна програма;

- е) правильні відповіді “а” — “в”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- и) правильних відповідей немає.

II. Знайдіть неправильну відповідь. До основних етапів процесу формулювання державної політики належать:

- а) усвідомлення проблеми;
- б) планування вирішення проблеми;
- в) пошук варіантів вирішення проблеми;
- г) прийняття рішення;
- д) аналіз політики.

III. Зараз визначають такі аналітичні методи конкретизації проблеми в методології дослідження та методиці викладання державного управління і місцевого самоврядування:

- а) класифікаційний аналіз;
- б) аналіз припущень;
- в) ієрархічний аналіз;
- г) синектичний аналіз;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Визначення проблеми у сфері державного управління — це визначення державних проблем, які потребують державної реакції. Для цього слід переконатися, що:

- а) проблема стосується значної частини суспільства;
- б) вона постала внаслідок образи, порушення загальноприйнятих норм, поглядів, звичаїв чи традицій;
- в) її причиною є існуюча державна політика;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Застосування методів теорії оптимальних рішень сприяє ґрунтовнішому аналізу та відповідає концептуальному напрямку спрощення проблеми та її формалізації. За цією теорією проблеми поділяються на:

- а) державні та місцеві;
- б) закриті з чіткими завданнями, до яких можна застосувати формальні методи пошуку оптимальних рішень;
- в) відкриті з погано визначеними завданнями, щодо яких недостатньо даних для застосування порівняльних оцінок альтернатив;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Раціональна модель з визначенням цінностей політичного процесу як ключових критеріїв включає:

- а) формулювання питань і визначення цінностей;
- б) трансформацію цінностей у цілі політики;
- в) розробку стратегій і мобілізацію необхідних ресурсів для досягнення цілей;
- г) оцінку втілення політики з урахуванням визначених цілей;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. Концептуальні засади реалізації державної політики, схвалені Кабінетом Міністрів України, включають:

- а) проблему;
- б) суттєві чинники;
- в) альтернативи;
- г) узгодження;
- д) оптимальний варіант;
- е) впровадження;
- є) правильні відповіді “а” — “в”;
- ж) правильні відповіді “г” — “е”;
- з) усі відповіді правильні;
- и) правильних відповідей немає.

Література: основна [1; 3; 8; 13; 18];
додаткова [24; 26; 40]

Тема 9. Параметри, критерії та процедури вибору політики

1. Сутність та основні риси параметрів, критеріїв і процедур вибору політики.
2. Види критеріїв державної політики.
3. Вибір специфічних критеріїв.
4. Вибір політики: базові підходи.
5. Методологія оцінок вибору.
6. Невизначеності вибору політики.
7. Раціональність вибору політики.
8. Впровадження як чинник вибору політики. Парадокси вибору політики.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність критеріїв державної політики?
2. Які основні принципи державної політики ви знаєте?
3. Назвіть базові підходи в аналізі державної політики.
4. Яким чином здійснюється методологія оцінок вибору в державну політику?
5. У чому полягає раціональність вибору політики?
6. Які ви знаєте парадокси вибору політики?
7. Виділіть основні недоліки демократичної системи виборів.
8. У чому полягають основні переваги демократичної системи виборів?
9. Що таке принцип колективного вибору в прийнятті управлінських рішень?

Теми рефератів

1. Параметри вибору політики.
2. Критерії вибору політики.
3. Процедури вибору політики.
4. Вибір специфічних критеріїв.
5. Методологія оцінок та невизначеності вибору політики.

Тестові завдання

I. Проблема вибору тісно пов'язана з визначенням проблеми та вибором інструментів для її вирішення. Адже вибір напрямку політики передбачає порівняння специфічних альтернатив-стратегій, тому передусім треба:

- а) простежити процес вироблення альтернатив;

- б) точно визначити кількість чітко сформульованих альтернатив;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Важливу роль у процесі вибору альтернатив у державній політиці відіграють:

- а) алгоритмічні групи стратегій;
- б) евристичні групи стратегій;
- в) соціально-економічні групи стратегій;
- г) політико-правові групи стратегій;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. За умови існування набору альтернатив-стратегій політики та критеріїв оцінювання можлива їх систематизація для полегшення й оптимізації вибору між ними. Для цього треба здійснити:

- а) передбачення або прогнозування впливів альтернатив;
- б) оцінку впливу з позицій обраних критеріїв;
- в) порівняльний аналіз альтернативи за докорінно різними критеріями;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Аналіз вигід і витрат є раціональним методом, який передбачає:

- а) виявлення альтернатив-стратегій;
- б) визначення альтернатив таким способом, який дає змогу коректно їх порівняти;
- в) коригування в ситуації, коли витрати й вигоди припадають на різні проміжки часу;
- г) підрахунки вартості (в доларах) речей, які зазвичай так не оцінюються;
- д) з'ясування невизначеності в даних;

- е) подання витрат і вигід у підсумковому комплексному форматі, яким можна керуватися при прийнятті рішень;
- є) правильні відповіді “а” і “б”;
- ж) правильні відповіді “в” і “г”;
- з) правильні відповіді “д” і “е”;
- и) усі відповіді правильні.

V. Методом фіксованого бюджету є:

- а) вибір певного рівня витрат і пошук найприбутковішої альтернативи-стратегії (найбільшої вигоди);
- б) визначення певного рівня вигід і подальший вибір альтернативи-стратегії, яка забезпечить досягнення цього рівня з найбільшими витратами;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VI. Методом фіксованої ефективності є:

- а) вибір певного рівня витрат і пошук найприбутковішої альтернативи-стратегії (найбільшої вигоди);
- б) визначення певного рівня вигід і подальший вибір альтернативи-стратегії, яка забезпечить досягнення цього рівня з найбільшими витратами;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VII. Знайдіть неправильну відповідь. До основних етапів проведення експертної оцінки належать:

- а) формування мети експертизи;
- б) розробка процедури оцінювання;
- в) прийняття рішення;
- г) формування групи експертів;
- д) опитування;
- е) аналіз та опрацювання інформації.

VIII. Знайдіть неправильну відповідь. До пріоритетних напрямів трансформації українського суспільства належать:

- а) реформування уряду;
- б) стимулювання підприємницької ініціативи;

- в) забезпечення ефективності державних видатків і адресного соціального захисту;
- г) кадрова революція;
- д) зосередження усієї уваги на невеликій кількості стратегічних питань у державній політиці.

Література: основна [3; 4; 8; 10; 18];
додаткова [20; 22; 35]

Змістовий модуль IV. Практичні механізми здійснення аналізу державною політикою

Тема 10. Розробка та аналіз державної політики. Втілення державної політики: стратегічні підходи до планування політики

1. Державна політика та роль держави наприкінці ХХ століття.
2. Стратегічне мислення. Фази процесу стратегічного планування.
3. Стратегічне планування та прогнозування державної політики.
4. Керівництво та зміни. Процес стратегічного планування.
5. Втілення політики: методи стратегічного планування політики.
6. Вади раціональних методів при їх застосуванні до процесу вироблення рішень. Практична логіка прирісних методів.
7. Поєднання та узгодження раціонального та прирісного методів у плануванні політики.

Питання для самоконтролю

1. Що таке стратегічне мислення?
2. Які елементи потрібні для стратегії державної політики?
3. Чому надається великого значення стратегічним підходам до розробки політики?
4. Які елементи є спільними для планування стратегічної політики й аналізу?
5. Назвіть основні етапи стратегічного планування аналізу державної політики.
6. Чому стратегічні підходи до планування політики користуються популярністю?

7. Чим відрізняються процеси стратегічного менеджменту від стратегічного планування?
8. Визначити сильні сторони в процесі розробки стратегічної політики стосовно України.
9. Назвіть основні методи стратегічного планування політики.
10. Які зміни можуть статися у разі застосування принципів розробки стратегічної політики до роботи органів державної влади України?

Теми рефератів

1. Практичні механізми здійснення аналізу державною політики.
2. Розробка й аналіз державної політики.
3. Втілення державної політики в Україні.
4. Втілення державної політики за кордоном.
5. Стратегічні підходи до планування політики.

Тестові завдання

I. Вертикальними стосунками є:

- а) стосунки між державними службовцями та політиками в процесі розробки політики;
- б) стосунки між державними службовцями та іншими службовцями — посередниками в процесі планування політики;
- в) стосунки між державними службовцями одного державного органу влади та державними службовцями інших владних структур, щоб вирішувати політичні проблеми, які вимагають розширення організаційних меж;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;

II. Зовнішніми зв'язками є:

- а) стосунки між державними службовцями та політиками в процесі розробки політики;
- б) стосунки між державними службовцями та іншими службовцями — посередниками в процесі планування політики;

- в) стосунки між державними службовцями одного державного органу влади та державними службовцями інших владних структур, щоб вирішувати політичні проблеми, які вимагають розширення організаційних меж;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Горизонтальними зв'язками є:

- а) стосунки між державними службовцями та політиками в процесі розробки політики;
- б) стосунки між державними службовцями та іншими службовцями — посередниками в процесі планування політики;
- в) стосунки між державними службовцями одного державного органу влади та державними службовцями інших владних структур, щоб вирішувати політичні проблеми, які вимагають розширення організаційних меж;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. Основними етапами стратегічного планування аналізу державної політики є:

- а) прогнозування;
- б) планування;
- в) призначення;
- г) вплив середовище;
- д) стратегічне планування політики на практиці.

V. Знайдіть неправильну відповідь. Основними компонентами планування державної політики є:

- а) учасники, спостерігачі;
- б) призначення, прогнозування;
- в) стратегічний розвиток;
- г) політика;
- д) цілі, завдання;
- е) застосування на практиці і контролювання виконання.

VI. У процесі стратегічного планування державної політики керівники державного сектора мають встановлювати умови для вивчення політики, враховуючи несподівану політику. До типів стратегій несподіваної політики належать:

- а) парасолька;
- б) неперервність;
- в) розрив;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література: основна [3; 6–8; 13; 16];
додаткова [26; 31; 37]

**Тема 11. Формулювання проблеми та аналіз політики.
Вибір знарядь політики**

- 1. Сутність формулювання політичних проблем.
- 2. Особливості формулювання проблеми в системі аналізу державної політики.
- 3. Методики формулювання проблеми.
- 4. Технології конкретизації проблеми.
- 5. Проблемний аналіз.
- 6. Таксономія знарядь політики.
- 7. Вибір знарядь політики і рекомендації щодо вибору.
- 8. Критерії вибору знарядь аналізу політики.

Питання для самоконтролю

- 1. Розкрийте сутність формулювання політичних проблем.
- 2. Які основні фактори формулювання політичних проблем ви знаєте?
- 3. Виділіть основні фази аналізу припущень при структуруванні проблеми.
- 4. Розкрийте сутність та зміст поняття “проблемний аналіз”.
- 5. Наведіть приклади, де визначення проблеми вплинуло на політичне рішення.
- 6. Які основні знаряддя аналізу державної політики ви знаєте?

- 7. Що таке таксономія знарядь політики?
- 8. Яким чином здійснюється розробка ключових стратегій?
- 9. Назвіть основні критерії вибору знарядь політики і рекомендації стосовно варіантів.
- 10. Що таке придатність для адміністрування в аналізі державної політики?

Теми рефератів

- 1. Формулювання проблеми та аналіз політики.
- 2. Вибір знарядь політики.
- 3. Зарубіжний досвід формулювання проблем та аналізу політики.
- 4. Вітчизняний і зарубіжний досвід формулювання проблем та аналізу політики: порівняльна характеристика.
- 5. Характеристики і використання класифікаційного аналізу в державній політиці.

Тестові завдання

I. Особливостями політичних проблем є те, що вони:

- а) виникають у формі, що не дає змоги їх легко розв'язати;
- б) часто бувають погано сформульованими або погано структурованими;
- в) залежать від політичних рішень, які є відповіддю на проблеми;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Знайдіть неправильну відповідь. До основних факторів формулювання проблем не належить:

- а) причинність;
- б) наслідковість;
- в) жорстокість;
- г) чисельність;
- д) новизна.

III. До основних методів аналізу конкретизації проблеми належать:

- а) класифікаційний аналіз;

- б) аналіз припущень;
- в) ієрархічний аналіз;
- г) синектичний аналіз;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Таксономія складових аналізу державної політики включає:

- а) видатки (розподіл) як складові політики;
- б) регулювання як складова політики;
- в) альтернативне забезпечення товарами і послугами як складова політики;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Критерії вибору знарядь політики і рекомендації стосовно варіантів включають:

- а) дієвість;
- б) ефективність та реальність;
- в) придатність для адміністрування;
- г) справедливість;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Вияви неефективності ринкового механізму в аналізі державної політики включають:

- а) природну монополію;
- б) деструктивну конкуренцію;
- в) зовнішні ефекти і надлишки;
- г) неналежне забезпечення інформацією;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література: основна [3; 6–8; 13; 16];
додаткова [26; 31; 37]

Тема 12. Соціально-економічне і політичне оцінювання державної політики. Напрями поглиблення демократичних чинників аналізу і впровадження державної політики

1. Сутність соціально-економічного оцінювання державної політики.
2. Особливості політичного оцінювання державної політики.
3. Цілі та проблеми оцінювання.
4. Методологія соціально-економічного і політичного оцінювання державної політики.
5. Критерії та підходи оцінювання.
6. Напрями поглиблення демократичних чинників аналізу державної політики.
7. Аналіз державної політики в умовах ліберальної демократії.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність соціально-економічного оцінювання державної політики.
2. У чому полягають цілі оцінювання?
3. Які основні проблеми оцінювання державної політики ви знаєте?
4. Назвіть основні критерії оцінювання державної політики.
5. Яким чином здійснюється оцінювання результативності та ефективності?
6. Висвітліть характерні особливості оцінювання державної політики в сучасних умовах розвитку України.
7. Назвіть основні напрями поглиблення аналізу державної політики.
8. Які ви знаєте основні зовнішні ознаки ліберальної демократії?

Теми рефератів

1. Соціально-економічне оцінювання державної політики.
2. Політичне оцінювання державної політики.
3. Напрями поглиблення демократичних чинників впровадження державної політики.
4. Напрями поглиблення демократичних чинників аналізу державної політики.
5. Зарубіжний досвід соціально-економічного й політичного оцінювання державної політики.

Тестові завдання

I. Процес оцінювання державної політики виконує такі функції щодо її аналізу:

- а) забезпечує достовірну та обґрунтовану інформацію щодо проведення політики, тобто окреслює деякі рамки, в яких є потреби, цінності та можливості реалізуються через дію політики (за таких умов оцінювання показує межі політики, в яких досягаються конкретні цілі);
- б) сприяє визначенню та критиці цінностей, які лежать в основі вибору цілей;
- в) допомагає використанню аналітичних методів, включно з визначенням проблем та виробленням рекомендацій для інших напрямів політики (результат оцінки, що демонструє неадекватне здійснення політики, може призвести до реструктуризації проблем політики або перегляду цілей);
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Знайдіть неправильну відповідь. Серед цілей оцінювання в системі державної політики виокремлюють:

- а) відстрочення прийняття рішення;
- б) уникнення відповідальності;
- в) зв'язки з владою;
- г) “димова завіса”;
- д) зв'язки з громадськістю;
- е) “окозамилування”;
- є) “фарбування фасаду”.

III. Системне оцінювання використовується для:

- а) виправдання та легітимізації вже прийнятих рішень;
- б) відстоювання політики перед спонсорами, громадськістю, виборцями;
- в) ритуального оцінювання — відповідність умовам “грошодавців”;
- г) уникнення дискусій щодо майбутніх напрямів політики;

- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. Серед найвагоміших методів оцінювання державної політики можна назвати:

- а) загальну підтримку;
- б) надання звітів;
- в) громадські чи парламентські слухання;
- г) інспекційне відвідування;
- д) кількісне вимірювання результатів;
- е) порівняння з існуючими стандартами;
- є) аналіз скарг громадян.

V. Складниками ревізії чи проведення напрямів політики виступають:

- а) ступінь “вирішеності” проблеми;
- б) здатність управляти політикою та програмою;
- в) дефекти політики чи програми, які виявляються під час впровадження;
- г) впливовість політики та обізнаність зацікавлених груп;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Основними функціями груп інтересів, груп впливу та груп тиску, які вони виконують в громадянському суспільстві, є:

- а) презентація інтересів громадянського суспільства;
- б) оцінювання вирішуваності проблеми;
- в) формування політичної еліти;
- г) підтримка певних діячів у державних чи інших структурах;
- д) вплив на добір кадрів, що роблять вибір політики;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

VII. Знайдіть неправильну відповідь. Основними зовнішніми ознаками ліберальної демократії є:

- а) правління закону;
- б) широкі громадські свободи;
- в) представницьке правління;
- г) централізоване правління;
- д) децентралізація контролю над природними ресурсами.

VIII. З нормативного погляду можна вирізнити такі основні моделі демократії:

- а) модель конкурентного елітизму;
- б) модель воєнної демократії;
- в) модель участі та розвитку;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [3; 6–8; 18];
додаткова [21; 28; 29; 31]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Аналітичні записи з розробки державної політики / Уклад. В. Романов, О. Кілієвич. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 236 с.
2. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления. — М.: Юридическая лит., 1997. — 256 с.
3. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 328 с.
4. Вайс К. Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / Пер. з англ. Р. Ткачук, М. Корчинська, Наук. ред. пер. О. Кілієвич. — К.: Основи, 2000. — 671 с.
5. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудик, Т. Брус. — К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2001. — 238 с.

6. Глен Райт Державне управління / Пер. з англ. В. Івашко, О. Коваленко, С. Соколик. — К.: Основи, 1994. — 191 с.
7. Дани В. Н. Державна політика: вступ до аналізу. — Одеса, 2005. — 504 с.
8. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні: Навч. посіб. / За заг. ред. В. А. Рехкала, В. В. Тертички. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 232 с.
9. Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 432 с.
10. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація / За ред. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 448 с.
11. Кравченко В. В., Пітцик М. В. Муніципальне право України: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2003. — 672 с.
12. Лагунова М., Шахов В., Шевченко М. Концептуальні засади теорії політики. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 160 с.
13. Марущак В. П. Державне управління: планування і ринок. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 168 с.
14. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системний підхід в організації державного управління. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.
15. Пал Л. Аналіз державної політики: Пер. з англ. — К.: Основи, 1999. — 342 с.
16. Пол Браун М. Посібник з аналізу державної політики: Пер. з англ. — К.: Основи, 2000. — 243 с.
17. Рябов С. Г. Політична теорія держави: Навч. посіб. — К.: Тандем, 1996. — 240 с.
18. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.

Додаткова

19. Аудит адміністративної діяльності: теорія та практика / Пер. з англ. В. Шульга. — К.: Основи, 2000. — 190 с.
20. Бакуменко В. Д. До питання про реформування організації державного управління науковою діяльністю в Україні // Вісн. УАДУ при Президентіві України. — 1997. — № 1. — С. 22–29.
21. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна: Навч. посіб. — К.: Асоц. молодих українських політологів і політиків, 2000. — 200 с.

22. *Васильєв А. С.* Підготовка і прийняття управлінських рішень: організаційно-правові проблеми. — О.: АО БАХВА, 1997. — 160 с.
23. *Кучеренко О. О.* Державна політика: аналіз сучасних політологічних концепцій // Актуальні проблеми реформування державного управління: Матеріали щорічної наук.-практ. конф. наук.-педагог. персоналу, слухачів, асп. і доктор. Академії. — К., 1997. — С. 279–280.
24. *Малиновський В. Я.* Державне управління: Навч. посіб. — Луцьк: Вежа, 2000. — 560 с.
25. *Матвієнко В. Я.* Прогностика. — К.: Українські пропілеї, 2000. — 484 с.
26. *Нижник Н. Р.* Державне управління: проблеми і перспективи // Вісн. УАДУ при Президентіві України. — 1996. — № 1. — С. 102–112.
27. *Рекомендації* щодо методології аналізу політики // Перспективні дослідження. — 1999. — № 9. — С. 36–64.
28. *Розвиток* ефективності і професіоналізму у державній службі. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 82 с.
29. *Романов В.* Аналіз політики як елемент планування місцевого розвитку // Вісн. УАДУ при Президентіві України. — 2001. — № 1. — С. 250–257.
30. *Рябов С. Г.* Державна влада: проблеми авторитету й легітимності: Монографія. — К.: 1996. — 118 с.
31. *Соціальна* політика: Навч. посіб. / В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 360 с.
32. *Тертичка В.* Державна політика в умовах лібералізації демократії: аналіз деяких концептуальних засад // Вісн. УАДУ при Президентіві України. — 2000. — № 3. — С. 273–280.
33. *Тертичка В.* Корпоративна культура і проблеми впровадження державно-політичних рішень // Вісн. УАДУ при Президентіві України. — 2000. — № 2. — С. 200–208.
34. *Тертичка В.* Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі державної політики // Вісн. УАДУ. — 2002. — № 1. — С. 215 – 222.
35. *Тертичка В.* Теоретичні інструменти аналізу державної політики // Вісн. УАДУ при Президентіві України. — 1999. — № 3. — С. 166–172.
36. *Трегуб В.* Державне управління в ринковій економіці // Віче. — 1997. — № 1. — С. 67–75.
37. *Тронь В. П.* Стратегія прориву. — К.: Вид-во УАДУ, 1995. — 340 с.
38. *Цветков В. В.* Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). — Харків: Право, 1996. — 164 с.
39. *Цветнов А.* Управление социально-политическими процессами: технология избирательных кампаний, лоббирования, общественной деятельности. — М.: Палей, 1995. — 132 с.
40. *Ястремський О., Гриценко О.* Основи мікроекономіки: Підручник. — К.: Знання, 1998. — 714 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Аналіз державної політики”	6
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Аналіз державної політики”	8
Список літератури.....	48

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *С. М. Толкачова*
Комп'ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4504

Формат 60 84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП “Видавничий дім “Персонал”
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*